

XXIX. ÉVFOLYAM 9. SZÁM 2019.



# Zeneszó

A MAGYAR KÓRUSOK, ZENEKAROK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK  
SZÖVETSÉGE – KÓTA LAPJA



Zegeed

Emlékhangverseny

2019. november 13.

Harmóniák Szeged felől (Dr. Brückner Huba) .....	3-6. oldal
100 Éves a Kőbányai Szent László Templom Kórusa (Harsányi József Imre) .....	6-7. oldal
Egy templomi énekkar születésnap koncertje (Oláh Gábor) .....	8. oldal
70 éves a Győri Pedagógus Énekkar (Somogyváry Ákos, Katona Tibor) .....	8-9. oldal
30 éves jubileumát ünnepelte a Laurum Blockflöte Együttes (Nagy Károly) .....	10-11. oldal
Ajka és Magyarpolány vendégei voltunk (Hraschek Katalin) .....	12-14. oldal
<b>NépZeneSzó</b>	
KÓTA Népzenei stafétaátadó ünnepség, Csóka (Varga Evelin) .....	15. oldal
KÓTA Aranypáva Népzenei Minősítő, 45 éves a Kis István Népdalkör (Varga Evelin) .....	16. oldal
45 éves az Ócsódi Hagyományörző Népdalkör (Enyedi Dezsőné, Bata Gáborné).....	16-17. oldal
Törő Gábor Hagyományörző Népdalkör jubileumi koncertje, Püspökladány (Tányér József).....	17-18. oldal
Magyar Kórusok Napja (Pribay Borbála).....	18-19. oldal
Egy kis technika 144. (Dr. Bruckner Adrienne) .....	19. oldal

*Minden Kedves Olvasónknak áldott  
Karácsonyt és eredményes, boldog  
Újévetendőt  
kíván szeretettel 2019 Karácsonyán  
a KÓTA vezetősége és a ZeneSzó szerkesztője*



**TISZTELT OLVASÓINK!  
KEDVES BARÁTAINK!**

Tisztelettel kérjük minden a  
kórusmuzsikát és népzénet szerető  
Barátunkat  
– akik ismerik és becsülik  
a KÓTA munkáját –  
támogassák kulturális  
tevékenységünket  
személyi jövedelemadójuk  
1%-ával!

Köszönjük!

**Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei  
Együttesek Szövetsége - KÓTA  
Adószám: 19660372-1-41**

**ZeneSzó**

A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA - lapja XXVIII. évfolyam. HU ISSN 1215-0436

A szerkesztőbizottság elnöke: Márkusné Natter-Nád Klára

Tagjai: Kéry Mihály, Kocsis Klára, Ruthner Judith, Vajna Katalin Főszerkesztő: Vadász Ágnes, +36 30 297 4314

A szerkesztőség címe: 1011. Budapest, Szilágyi Dezső tér 6. I. em. 4. Tel.: 225 3713, E-mail: kota@kota.hu Postacím: 1537 Budapest, Pf. 406

Kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.

A szerkesztőség írásbeli engedélye nélkül a lapban közölték nem használhatók fel.

Kiadja: A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - KÓTA. Felelős kiadó: Vadász Ágnes főtítkár, E-mail: aslreklam@gmail.com

A lap a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.

Előállítja: Poremba Nyomda, 1162 Budapest, Kistelek u. 6/a.

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága 1008. Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél.

E-mail: hirlapelfozetes@posta.hu Faxon: (06-1) 303-3440 További információ: (06-80) 444-444

Egy példány ára 300,- Ft Előfizetési díj egy évre 3000,- Ft (10 szám)



Bárdos Lajos 120

## HARMÓNIAK SZEGED FELŐL

**Emlékhangversenyek Szeged Megyei Jogú Város és a Szeged Városi Kórus egyesület szervezésében 2019. november 13-án és 14-én.**

Amikor a Szeged Városi Kórus egyesület meghirdette, hogy megünnepelik Bárdos Lajos születésének 120 éves évfordulóját, olyan nagy volt a kórusok érdeklődése, hogy végül is az ünnepi kórustalálkozást két napra kellett szervezniük, hiszen húsz kórus



jelezte részvételi szándékát.

Kovács Gábor, a Szeged Városi Kórus egyesület elnöke elmondta, hogy őket is nagy örömmel töltötte el az iskolák és a kórusok aktivitása, és nem bánták, hogy a rendezvény az előzetes tervekhez képest nagyobbra sikerült (és így több munkával is járt), mert így Szeged ismét megmutathatta, hogy ma is tart a kórusélet és Bárdos Lajos iránti hagyományos, elkötelezett lelkesedése.



Az első hangversenynek a Piarista Gimnázium díszterme adott otthont. A nagy múltú oktatási intézmény alapító okiratát III. Károly király 1720. február 20-án írta alá, 1898-ig ez volt a város első és egyetlen gimnáziuma. Az 1879-es nagy árvíz a város jelentős részét elpusztította, az iskolát is erősen megrongálta. Az árvíz után állami hitelből építették meg az iskola új épületét, ez az Osztrák-Magyar Monarchia legnagyobb középiskolájaként évente több mint 800 diákot oktatott és nevelt. Trianon után ugyan csökkent az intézmény beiskolázási közege (a bácskai és bánáti területekkel), de még így is 1945-ig az ország egyik legrangosabb humán tantervű gimnáziuma volt. 1948-ban államosították, és 43 éven keresztül nem volt Szegeden piarista oktatás. Csak a politikai változások után indulhatott meg ismét a munka 1991-ben, egy ideiglenesen kölcsönkapott minorita kolostorban. Végül is egy új épület építését kezdte meg a piarista rend a várostól kapott újrókusi városrészben. Az impozáns új épületegyüttes – ahol november 13-án az első emlékhangverseny is volt – 2000-ben tennivalóval egészült ki. A 2013-14-es tanévtől (ez az iskola történetének 251. tanéve volt) már lányok is tanulhatnak a nagy múltú tanintézetben.

A Dugonics András Piarista Gimnázium zsűfőlési megtelet dísztermében Brücknerné Bárdos Ágota, a Bárdos Lajos Társaság fáradhatatlan ügyvezetője, egyben Bárdos Lajos legkisebb gyermeke mondott köszöntőt. Kiemelte, hogy Bárdos Lajos nagyon sok szállal kötődött Szeged városához, sokszor látogatta meg a Tisza menti várost, tartott előadásokat a városban élő és működő zenészek számára, vezényelte az itteni kórusokat.

Több művét is ajánlotta szegedi kórusoknak (Erdély erdői, Szegedi jelhang, Szeged felől, Múltó pillanat, Csalóközben). Bárdos Ágota arra is kitért, hogy milyen örömet jelent a nagy zeneszerző családjának a sok megemlékezés, amely mind bizonyítja, hogy Bárdos Lajos művészete velünk él és marad.

Az idő korlátai miatt az estén szereplő tíz kórus legtöbbször csak egy-egy Bárdos mű szerepelhetett a programjában. A kórusok ezért gyorsan cserélődtek, néha meg sem várva az előadásukat elismerő lelkes taps végét. Közben a hallgatók elgondolkodhattak azon, hogy milyen sokan készülhettek a nagy eseményre (a kis iskolásokat szüleik is elkísérték a hangversenyre), és milyen sokan részesültek a jó zene örömeiben. Egy-egy iskolai kórus 50-60 fővel vonult fel, öröm volt a szépen felöltözött, vidám kis énekeseket látni.



Ezen az estén főleg gyermekek és ifjúsági énekkarok szerepeltek frissen, vidáman. Az elhangzó művek változatos összképet mutattak. Elsőként a **Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Juhász Gyula Gyakorló Általános Iskola Bárdos Kicsinyek Kórusa** énekelte az ünnepelt szerző Szőlőhegyen keresztül című művét *Diamont Ágnes* vezényletével. Majd hallhattuk a csörgődobbal kísért, Lukin László szövegével elhangzó Bikaviadalt csakúgy mint az ugyancsak Lukin tollával írt Édesanyámhoz című mű meghatóan szép előadását. Az előbbit a **SZTE Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola Gyermekkara** (vezényelt *Molnár-Palusek Emese*), az utóbbit a **SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános Iskola Bartók Gyermekkara** (vezényelt *Seres Brigitta*) adta elő.

A **Karolina Katolikus Általános Iskola és Gimnázium** ugyancsak kivette részét az este örömeiben és sikerében. A **Karolina Leánykar** a Szellő zúg című művet (amely Tábortűznél címmel vált a világ cserkészzeinek kedvenc nótájává) énekelte *Lázár Tamás* vezényletével, míg a **Karolina Ifjúsági Vegyeskar** – ugyancsak *Lázár Tamás* vezényletével – a Dana-dana előadásával aratott nagy sikert. Ugyanez a kórus kiváló karnagya vezetésével énekelte a Boldogasszony kánont.

A **SZTE Vántus István Gyakorló Zeneművészeti Szakgimnázium Leánykara** két művet mutatott be: a Nádasdy Kálmán szövegével készült Tündenótát és a szívhez szólóan finom dallamokra írott Menyecske című kórusművet *Erdős Kinga* ihletett vezényletével. Ezeket követően a **SZTE JGYPK Ének-zene Tanszék Vegyeskara** *Varjasi Gyula* kiváló vezényletével a Régi táncdalt, majd a méltán kirobbanó sikert arató Szeged felől című művet mutatta be. A **Tömörkény István Gimnázium Leánykara** az eszkimó vadászdalokra írott Tavunga című művet és Erkel szózatának Bárdos féle feldolgozását adta elő *Dohány Gabriella* átélt dirigálásával. Az élményekben gazdag estén a **SZTE Bartók Béla Művészeti Kar Vegyeskara** zárta *Kovács Gábor* vezényletével, ők a Csillagvirág című művet énekeltek.

Az este folyamán a nagy számú közönség lelkesen megtapsolta a kórusok előadásait, akik sűrűn cserélődve adták át a dobogót a következő újabb énekkaroknak, pedig sokszor megérdemelték volna, hogy tovább élvezhessék az elismerő taps élményét.

Az ünnepi események második napján nagy örömünkre *Erdősné Fagler Erika*, a Városi Kórus egyesület vezetőségének tagja az esős idő ellenére kis városnéző programot szervezett számunkra, amely jórészt Szeged zenei életéhez is kapcsolódott. Erika ezer szállal kapcsolódik Szegedhez, mint tapasztalt idegenvezető mutatta be a várost, beszélt történetéről, a nagy árvíz „vízválasztó szerepéről”, Lechner Ödön a városban végzett munkásságáról, a „napsugaras” díszítésű jellegzetes épületekről, és bőven volt szó a város és környéke kóruséletéről is, amelynek példásan pezsgő voltát az ünnepi hangversenyek szervezettsége és színvonala is igazolta. Itt tartják a Bicínium éneklési versenyeket immár több mint 45 éve. A versenyek izgalmas történetét Fagler Erika foglalta össze egy igényesen elkészített kiadványban. A képekkel és dokumentumokkal gazdagon illusztrált kiadvány részletesen foglalkozik Kodály Zoltán és Bárdos Lajos zenepedagógiai elveivel, munkásságával is. Bemutatja a mára már hagyománnyá vált Csongrád megyei páros éneklési verseny történetét.



A megye négy városának (Szeged, Szentes, Csongrád, Makó) iskoláiból induló hangversenysorozat szervezője 1972-től – amíg tehetett – *Erdős János* (1922-2011) volt. Ő a szegedi kórusélet fáradhatatlan szervezője és a Karnagyi Klub vezetője, majd a KÓTA megyei titkára és a szegedi kórusélet történetírójaként is dolgozott. Nagy szerepe volt a Bárdossal való kapcsolat ápolásában is. A Bárdos által kezdeményezett Éneklő Ifjúság mozgalom egyik legelső fellegrára is Szeged volt, egy évvel az első hangverseny után, már 1935-ben tartottak Éneklő Ifjúság hangversenyt Szegeden.

A nagyon mozgalmas szegedi városnézés – és időutazás – során egy villámlátogatást tehattünk a már több mint 20 éve működő **Pro Musica Alapfokú Művészeti Iskolában** is. Az iskolát 1997-ben alapította Fagler Erika, azóta egyre jobb feltételek mellett, növekvő létszámú tanulói körrel műkö-

dik az intézmény, amely küldetésének tekinti a város értékes zenei hagyományainak ápolását és a jövő kiváló zenészeinek képzését. Az Újszegeden működő intézményre joggal lehet büszke alapítója, hiszen a hangulatosan, korszerűen kialakított intézmény falai között számos tehetséges és már ma is sikeres diákjuk tanult és innen indulva kezdte meg a zene csodálatos világának meghódítását.

Újszegedről a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtárba kellett sietnünk, ahol Bárdos Lajos életéről és munkásságáról volt előadás és beszélgetés. A programot Kovács Gábor vezette, az előadást Dr. Brückner Huba és Bárdos Ágota tartották. A gazdagon illusztrált előadásban csak az élet és az életmű egyes főbb állomásaira lehetett – az idő rövidege miatt – kitérni. A beszélgetésnek különösen kedves és személyes jelleget adott, hogy abban Bárdos Ágota személyes élményeiről és édesapjáról mint magánemberről is megemlékezett. Több kérdés is elhangzott Bárdos szegedi kapcsolataira, látogatásaira, Szegeddel kapcsolatos műveire vonatkozóan. De a résztvevők kíváncsiak voltak például Kodály és Bárdos viszonyára is. (Bárdos Kodály híres tizenhárom fős zeneakadémiai osztályának egyik legkiemelkedőbb tehetségű hallgatója volt.)

A beszélgetés során egy résztvevő javasolta, hogy a Dóm tér szoborparkjában legyen egy Bárdos mellszobor is, a nagy elődök és kortársak, így Bartók és Kodály társaságában.

Az impozáns könyvtár – melynek építészeti megvalósítása finoman illeszkedik a Dóm tér Klebelsberg Kunó által megálmodott együtteséhez, és a jellegzetes klinkertéglás burkolás a környéken további követőkre talált – kiváló helyszínt biztosított a Bárdos ünnepségek ezen eseményéhez, amely akár tovább is tarthatott volna, hiszen kérdések bőven lettek volna még, ha nem kellett volna többeknek elmenniük az esti kórushangverseny próbájára. A beszélgetés során éppen úgy mint a hangversenyeken a szegedi zenei élet számos jeles képviselője is megjelent, közöttük Rozgonyi Éva, aki Bárdos tanítványa és elkötelezett híve, kórusainak kiváló tolmácsolója.

A november 14-i hangversenyt a **szegedi ferences templomban** tartották. A Havas Boldogasszony templomot a 15. század második felében kezdték építeni. A több fázisban épült templom – egy a török megszállás idején készült feljegyzés szerint – a török birodalom legszebb keresztény temploma volt. Ez a templom a szegedi barokk világ talán legszebb építménye. Azon kevés épület egyike, amely túlélte a nagy árvízét annak ellenére, hogy a jelzés szerint a templomban is a víz szintje több mint 1 méter magas volt.

Ahogy a gyönyörűen megvilágított templomba siettünk, az este összes énekesét egyesítő összkar próbáját hallhattuk, akik Lázár



Tamás vezényletével Bárdos Lajos Istene az áldás művét énekeltek a **SZTE Vántus István Zene-művészeti Szakgimnázium Rézfúvós Együttese** közreműködésével. Ez nagyon jól ráhangolta az érkezőket az este egyedülálló zenei élményeire.

Ezen az estén is tíz kórus szerepelt, mind szegediek, kivéve a **Szentesi Bárdos Lajos Vegyeskart**, amely a nyitó összkar és a **König Hang Kamarakórus** után szerepelt. A templom szentélyét teljesen betöltő összkar látványa már önmagában lenyűgöző volt, hiszen a tíz kórus tagjai szebbnél szebb szereplő ruhákban nagyon harmonikus és színes összképet mutattak. Énekük és a mű szépsége lenyűgözte a hallgatóságot.

Az estét vezető kedves konferáló hölgy Bárdos Lajost úgy mutatta be – Sapszon Ferenc szavait idézve –, mint akinek egyéniségéből a jól végzett munkával kiküzdött belső egyensúly derűje és bölcsessége áradt. A lényéből áradó közvetlenség, a szeretetteljes biztató sugárzás mindenkit felémelt, aki a közelébe került. Nyugodt, értéktartó munkája folyton gyümölcsözőt, jutott belőle mindenkinek. Nagyon szeretett jót tenni másokkal. A koncerttel a halás utókor tisztelgett Bárdos Lajos odaadó életművének.

Dr. Kozma Tamás, a város vezetőségének kultúráért felelős elnöke (a SZTE oktatója) köszöntötte az este résztvevőit. Beszélt a zene lelket felemelő, kultúrát építő és bennünket jobba tevő szerepéről, szólt Bárdosról mint a városhoz is erősen kötődő, kiváló zeneszerzőről, zenepedagógusról és karnagyról. Beszélt Szeged városnak a zene és a kultúra iránti elkötelezettségéről.

Ezután a tíz kórus szereplése következett. Közülük az első az orgona közelsége érdekében a kóruson helyezkedett el, a többiek mind a szentélyben álltak, így mindenki jól láthatta az énekeseket és karnagyaikat az előadás során.

Az összkar után a **König Hang Kamarakórus** műsorát az Aranyszárnyú angyal eléneklésével kezdte, amely egy XV. századból való francia karácsonyi dal (noel) dallamára készült, és szövegét Kerényi György írta. Ezt követte az 1844-es Gyimesi gyűjteményből származó ének, a Szent Karácsony éjjel Czikené Lovich Ilona szövegével. Vezényelt **Baloghné Kovács Magdolna**. Programjuk kicsit mindenkit ráhangolhatott a közelgő karácsony áldott hangulatára.

A Szentesről érkezett **Bárdos Lajos Vegyeskar** először a Radnóti Miklós versére írt Himnusz a békéről című művet szólaltatta meg, amelyet az Az Úristent magasztalom előadása követett Nagy János dirigálásával. A húsz tagú kórus és karnagya jól ismert aktív és energikus kóruséletéről, akik vállalták az esti utazás fáradalmait is névadójuk emlékének tisztelegve.

A több mint 20 tagú **Szeghy Endre Pedagógus Nőiakar** a Liszt Ferenc, majd a Jubilate Deo műveket énekelte Szabó Katalin vezényletével. Az „Ujjongjatok az Úr előtt az egész földön!” jól illett

a hangverseny szelleméhez és küldetéséhez.

A fennállásának 94. évfordulóját ünneplő **Szegedi Egyetemi Énekkar** a Missa Quartából énekelt két szép tételt, a Kyriet és az Agnus Deit. A kórust *Kohlmann Péter* vezényelte.

Ezt követően a baranyai népdalokra írt rondó, a Szól a doromb című mű következett, amelyet *Száz Krisztina* vezényelt. A **Szegedi OVI Kodály Zoltán Óvónői Kara Szabó Katalin** vezényletével a Lukin László szövegére készült Édesanyámhoz és a Karácsonyi bölcsődal elénekülésével gazdagította az este programját. A 15 tagú együttes finoman prezentálta mindkét szívet melengető művet.

Következett a **Partiscum Kamarakórus**, ők lendületesen szóltatták meg a Cantemust, melynek eredeti latin szövegét maga Bárdos Lajos írta, és magyarul így hangzik:

Csak énekelj, mert az ének jó dolog!

Csak énekelj, mert az ének vig dolog!

Csak énekelj, mert az éneken szív dobog!

(Lukin László fordítása)

Ezt követte a Szeged felől című mű, amelyben a szerző Bálint Sándor gyűjtéséből származó népdalokat dolgozott fel. A kórust *Lázár Tamás* vezényelte nagy átéléssel, amely átragadt kórusára is.

A **Lassus Énekegyüttes** az Ave Mariat és a Szent Imre herceg című műveket adta elő *Varjasi Gyula* vezényletével. A szépen szóló 15 tagú kórus karnagya azon karmesterek közé tartozott, akik az előző napi hangversenyen is szerepeltek, akkor egy másik kórusal.

A **Szegedi Vox Nova Kórust** *Balogh Irén* vezényelte, a korát messze megelőző látomásos *Kölcsey Ferenc A Földhez* című versére írt művet énekelték. A szép piros kosztümben az oltár előtt álló együttes csengő hangja emlékezetes élményt szerzett.

A **Szegedi Bartók Béla Nőikar** a Cantemus után a nagyon népszerű *Magos a rutafa* című művet énekelte. A rutafa magasra a magyarok őshazája táján nő, Bárdos nagyon sokat kutatta a szöveg eredetét, amely fontos üzenetet hordoz a magyarság őstörténetére

vonatkozóan is. A *Valkai Dávid* vezette 25 taggal fellépő kórus hölgyeit más-más színű kendő díszítette, ami már önmagában is vidámmá tette megjelenésüket.

Az estét az **Argenteus Vegyeskar** a Libera me előadásával zárta. *Kovács Gábor* karnagyuk a 15 taggal egy sorban felálló kórus szélén állva igen nagy átéléssel vezette az együttest.

Az este műsorvezetője Szokolay Sándor visszaemlékezésével fejezte be a Bárdos kórusművészetét élénk állító nagyon gazdag és tartalmas kétnapos programot: „*Külsőségek nélkül, a nemzet napszamosaként tette Bárdos a dolgát. Szolgálattevő küldetését szerény méltósággal, tennivalóit rendíthetetlen szorgossággal és kiapadhatatlan erővel vitte véghez. Belső hittől parázslott élete. Tudta kézen fogva vezetni akár a legkisebbeket is. Hű volt a kevésben – kis apró dolgokban –, ez tette nemzetnevelő óriássá. Hihetetlen energiával vállalta az új magyar zenekultúra útjának kikövezését, a kóruskultúra felemelését, egy ország megénekelését, a kodályi terv megvalósítását.*”

A Bárdos egész lényét és életművét tömören összefoglaló tartalmas Szokolay idézet kiválasztása is mutatta, hogy a szegedi 120 éves Bárdos ünnepeket az iránta való igen nagy tisztelettel és szeretettel készítették elő és tartották meg. A példás kórushagyományaira büszke város most is hű maradt önmagához. Köszönet érte!

*Dr. Brückner Flóra*

## 100 ÉVES A KÖBÁNYAI SZENT LÁSZLÓ TEMPLOM KÓRUSA

**100 év nagy idő. Ezalatt jelentős történelmi változások mentek végbe. A kórus alapításakor fennállt a Magyar Királyság, jöllehet csak kormányzója volt. Aztán jött a II. világháború, a szovjet csapatok felszabadító fosztogatása. A köztársaság kikiáltása után 1948-tól Mindszenty bíboros letartóztatása, az egyházi iskolák államosítása, a szerzetesrendek feloszlatása következett. A népi demokráciát megtapasztalta a nép, s az 1956-os forradalomban megmutatta, hogy valódi demokratikus államot akar. A bolsevikok szovjet segítséggel bizonyították, hogy a kommunizmust fel kell építeni. A forradalom hősei bitófán végezték, jobb esetben börtönben. Újra működni kezdett az Állami Egyháziügyi (valójában egyházüldöző) Hivatal. Végül 1990-ben eljött a rendszerváltozás ideje, ennek hatására kialakultak a demokratikus viszonyok.**

A Szent László templom kórusának megszervezését már 1911-ben megkezdte vitéz Kelemen Ferenc karnagy, de az I. világháború és az ezt követő vörösteror miatt csak 1919-ben alakulhatott meg a Kőbányai Katolikus Kórus. Létszámáról nincs adatunk, de a kottatárból ítélve mintegy 40-50 tagú vegyes kórus lehetett. Tagjai

tanulók, tanárok, kisiparosok és munkások voltak Rendszeresen énekeltek a szentmiséken, sőt 1926-ban egyházzenei koncerteket is adtak az akkor híres operaházi énekesekkel. Itt kezdte működését a később híressé vált tenorista, Udvardy Tibor is. Nagypéntekenként elhangzott a „Jeremiás siralmi” előadása, amelyet a Magyar Rádió abban az időben egyenes adásban közvetített. 1947-ig a kort híven tükröző késő-romantikus műveket énekelte a kórus.

Az 1950-es években az együttes – vállalva a politikai nehézségeket az egyházi szolgálatot ellenző, tiltó kommunista állam elnyomása ellenére – nem oszlott fel, hanem Tury Lajos és Incze Aurél vezetésével tovább működött. Az 1967-ben még kórustag – Ullman Péter sörgyári mérnök elbeszéléséből tudjuk, hogy a vegyes kórus megszakitás nélkül működött. A régi kórustagok és Incze Aurél is elmondta, hogy a nehéz évek alatt, 1947 – 1967 között a tagok bátran vállalták



a vegzálásokat és próbáltak cselesen bejutni a templomba. A tagok egymást figyelmeztették, hogy melyik padon ül vagy hol áll a spicli, aki fényképezi az érkezőket. Voltak olyan alkalmak is, hogy nem a plébánián, nem a templomban tartották a próbákat, hanem Rákosfalván, ahol a kőbányai plébános, Szepesdi Sándor testvére, Szepesdi Ervin volt a plébános. 1957 és 1967 között az énekkar már Mozart, Schubert, Haydn műveket is énekelt.

1967 őszétől 52 esztendőn át a kórust *Varsányi István* irányította, akit korábban a konzervatóriumból templomi kántorizálás miatt kirúgtak. Katonaság után a Debreceni Színháznál korrepetitorként dolgozott, de 1956-os működése miatt onnan is kitétek. Ekkor került Debrecenben a Szent Anna templom szolgálatába. 1959-től már Rákosfalván dirigálta a kórust. Karvezetői diplomáját 1960-ban szerezte meg. Az új karnagy lelkesedése meghozta eredményét, egyre több fiatal is belépett a kórusba. Lélekemelő volt számukra az igényes zenekari misék betanulása, egyáltalán részvétel a templom zenés liturgiájában

Az ÁEH (Állami Egyházügyi Hivatal) az 1960-as és 70-es években többször is figyelmeztette az új karnagyot, hogy a kórus csak saját templomában énekelhet és kizárólag szentmise keretében. Ugyanis az énekkar Budapesten és vidéken is több helyen meghívásoknak tett eleget, de 1974-ben titokban részt vettünk Varsóban a lengyelek által szervezett Sacrosong fesztiválon. A következő rendezvényen már nem léphettünk fel, mivel karnagyunkat maga Lékai bíboros úr kereste fel lakásán ez ügyben, s közvetítette az állami parancsot. 1978-ban részt vettünk a Czestochowában tartott Sacrosongon, ennek az oklevelét Karol Wojtyła írta alá és adta át (két hét múlva pápa lett). Az énekkar tagjait jól összekovácsolták a tátrai és jugoszláviai utak is.

1979-ben Dvořák Stabat Mater oratóriumának bemutatásánál (szólisták, kórus és nagy létszámú szimfonikus zenekar) három budapesti templomban először bent a szentélyben énekelt a kórus szemben a hívőkkel. Ezt a fellépést a 68 tagú kórusból 3 fő nem vállalta, mert féltették állásukat. Ez akkor érthető volt.

1981-től különböző fondorlatokkal körbeutaztuk Európát, mint a Budapest Kőbányai Szent László kórus. Szoros kapcsolatot építettünk ki a nyugatnémet Altensteigi Christophorus-Kantorei kórusal. Segítségükkel jutottunk el több német városba, így Stuttgartba, Calwba. Ez a kapcsolat kölcsönös volt, így a német kórus öt alkalommal jött Magyarországra a Szent László Kórus vendégeként. Izgalmas volt első ausztriai – németországi utunk, főképp az átkelés a „vasfüggönyön”. Ez az izgalom hazafelé is megvolt, amikor vármolás előtt szinte halálos csendben ültünk a buszban. Az sem volt

izgalommentes, amikor a kőbányai rendőrségen egymás után jelentettük be a nyugatnémet vendégeket, a Christophorus Kantorei tagjait.

Hasonlóan alakult kapcsolatunk 1985 – 88 között a katalán (Spanyolország) Puig-Reig és Mollet del Vallès városok kórusaival is. Meghívásokat kaptunk Salzburgból, Klagenfurtból és több osztrák városból. Fellépett a kórus a Párizsi Notre Dame-ban is. Sok helyre eljutottunk a kórusal, énekeltünk többek között, a Vatikánban pápai audiencián, a római Lateráni bazilikában, Assissiben, a perugiai székesegyházban, a salzburgi dómban, Marosvásárhelyen. Ezek közül különösen jól sikerült az 1992-ben a Salzburgi Dómban előadott Hidas: Missa in Honorem Reginae Pacis, amelyet a szerző a kommunizmus bukása alkalmából írt.

Emlékezetes számunkra első lemezfelvételünk az Egyetemi Templomban, amelyen még bakelitre Mozart Litániáját és a Jeremiás próféta siralmait énekeltük. A lemez az Ecclesia kiadásában 1986-ban jelent meg. 1997-ben adta ki a kórus első CD-jét, Dvořák Stabat Mater című csodálatos oratóriumát, ezt C.F. Gounod: Szent Cecília miséje követte. Több színvonalas lemezfelvételünk készült: oratóriumok, szentmisék és más egyházi művek.

Végül és nem utolsó sorban említést kell tenni a kórus szakmai segítőiről, különösen *Lipták Mária* énektanár és szólista kitűnő munkájáról. A kórus tevékenysége elképzelhetetlen kiváló orgonisták segítségével. Orgonistáink időrendben: *Kárpáti József, Achim Erzsébet, Király Csaba, Horváth Márton Levente* orgonaművészek voltak. Jelenleg *Mészáros Zsolt Máté* orgonaművész kíséri az énekkart.

Az énekkar emlékezetes sikere, hogy az 1991-ben Budapesten megrendezett III. Nemzetközi Kórusversenyen tizenhat induló között ezüst-diplomát nyert. Varsányi Istvánt 1987-ben a Művelődésügyi Minisztérium Kodály-emlékplakettel tüntette ki, több évtizedes munkája elismeréséül, 2000-ben pedig Budapest-Kőbánya Önkormányzata Kőbányáért Emlékplakettel honorálta tevékenységét.

A korábbi tiltások ellenére az elmúlt 50 évben mintegy 60 templomban énekeltünk. Célunk továbbra is az egyházi zene – misék, motetták, oratóriumok – megismertetése a hívőkkel és a nem hívőkkel, s akiket a zenén keresztül szeretnénk Istenhez vezetni. Az énekkar hálásan köszöni elhunyt karnagyának, hogy zenei tehetségét eredményesen kamatoztatta kórusunk élén. Varsányi István azon volt, hogy kórusunknak szép élményeket adjon, s ezáltal jó összetartás alakuljon ki akkor is, ha egy magyar községben, vagy a Bazilikában vagy a Mátyás-templomban csendült fel énekünk.

A rendszerváltozás után sok segítséget kaptunk mind erkölcsileg, mind anyagilag a Kőbányai Önkormányzattól, amelyet köszönettel vettünk.

A 2019-es centenáriumi esztendő óta az énekkart Varsányi István betegsége és halála miatt Somogyváry Ákos karnagy vezeti.

Fotó: Kiss István

*Harsányi József Omre*

*ZeneSzó*

7

## EGY TEMPLOMI ÉNEKKAR SZÜLETÉSNAPI KONCERTJE

**A Kőbányai Szent László Templom Énekkara 2019. szeptember 21-én, szombaton tartotta születésnap hangversenyét fennállásának 100. évfordulója alkalmából.**

Az igen színvonalas és színes műsor hűen mutatta meg az énekkar működését meghatározó szakrális zenei tevékenységét.

Híres zeneszerzők közismert egyházi darabjából hallhattunk részleteket előbb orgona, majd zenekari kísérettel. Somogyvári Ákos karnagy műsorválogatása, a művek gondos betanítása, majd a koncerten való előadása egyaránt dicséri a karnagy munkáját, a kórus éneklése pedig az énekkar fennállásának fontosságát.

Nekem adatott az a megtiszteltetés, hogy a KÓTA nevében üdvözljem a születésnapos kórust. Köszöntésem azon a gyakorlaton alapul, hogy a születésnapost azzal a zsolttárral köszöntjük, ahány éves.

100 éves kórus – 100. zoltár

„Hálaadó zoltár. Ujjongj az Úrnak, te egész Föld. Szolgáljatok az Úrnak örömmel, menjetek be eléje vigadozva! Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten! Ő alkotott minket, az övéi vagyunk!

**Az Ő népe és legelőjének nyája vagyunk!**

**Menjetek be kapuin hálaadással, udvaraiba dicséretekkel!**

**Adjatok hálát neki, áldjátok nevét!**

**Mert jó az Úr, örökké megmarad kegyelme, és hűsége nemzedékről nemzedékre.”**

Nagyszerűen fogalmazza meg ez a zoltár a Kőbányai Szent László Templom Énekkarának az elmúlt 100 évét és a jövőjét is.

A kórus az Isten házában végezte szolgálatát hálaadással bemenve annak kapuin. Hirdette, hogy az Úr az Isten, és az Úr jóságát mutatta az a tény is, hogy kegyelme megmaradt a kóruson nemzedékről nemzedékre. Ezzel a gondolattal hálás szívvel gondolunk az alapítókra, azokra, akik mind a mai napig folytatták ezt a szolgálatot és ez olyan reménységre jogosít fel bennünket, hogy tovább fog élni ez a kiváló énekkar.

*Oláh Gábor*

## 70 ÉVES A GYŐRI PEDAGÓGUS ÉNEKKAR

**2019. november 27-én ünnepelte fennállásának 70. évfordulóját a Győri Pedagógus Énekkar. Ebből az alkalomból ünnepi hangversenyt tartottunk az Egyetemi Hangversenyteremben /a volt Zsinagógában/.**

A koncert műsorának összeállításakor többféle szempontot próbáltam figyelembe venni, így a műsor a reneszánsztól napjainkig terjedt, Lassus, Palestrina egy-egy madrigáljától a barokk, klasszikus, romantikus mesterek művein keresztül a közelmúltban elhunyt szerzőkig. Mindenképpen szem előtt tartottam Bárdos Lajos születésének 120. évfordulóját és Daróci Bárdos Tamás közeli elhunytát. /Ez személyesen is érintett engem, hiszen középiskolában kórusvezetőm volt./ A műsorban a cappella és zongorakíséretes művek szerepeltek. Zongorán a kiváló zongoraművész, Oláh Margit kísért, ezen kívül két önálló darabja is volt. A koncert elején köszöntötte a kórust a KÓTA nevében Somogyvári Ákos, aki díszoklevelet adott át a Pedagógus Énekkarnak, illetve karnagyának, Katona Tibornak, a kórustagoknak Emléklapot a kórusban eddig eltöltött idő emlékére. Utána Győr Megyei Jogú Város Önkormányzati képviselője, Szeles Szabolcs adta át az énekkarnak, karnagyának Győr Város elismerő oklevelét és Ezüst Emlékplakettjét, majd oklevelet azon kórustagoknak, akik az éneklésen felül önzetlen munkájukkal segítik a kórust, hogy minden tagja jól érezze magát ebben a közösségben.



Személyesen nem tudott jelen lenni, de meleg hangú levélben köszöntötte az énekkart *Holló Gyula*, a Pedagógus Kórusok Országos szervezetének elnöke. Külön megköszönöm a két győri „Testvér kórus”, a **Palestrina Kórus és Liszt Ferenc Vegyeskar** születésnapjára köszöntését.

A műsor a következő volt:  
*H.L. Hassler*: Ünnepre jöttünk  
*O. Lassus*: Szerelmi panasz  
*G.P. da Palestrina*: Kert, lomb és virág  
*W.A. Mozart*: Ave verum corpus  
*C. Franck*: Panis angelicus

*J.S. Bach-Liszt F.*: a-moll preludium és fuga

*G. Faure*: Cantique de Jeanne Racine  
*Bárdos Lajos*: Cantemus  
*Szokolay Sándor*: Zsoltározó  
*Kodály Zoltán*: Szép könyörgés

*Sz. Rachmaninov-Kocsis Z.*: Vocalise Op. 34.

*B. Smetana*: Eladott menyasszony – nyitókórus  
*Daróci Bárdos Tamás*: Fürjecsém  
*Karai József*: Estéli nótázás

Szólót énekel: *Bikásné Nagy Brigitta*  
Zongorán közreműködött: *Oláh Margit* zongoraművész  
Vezényelt: *Katona Tibor*

A koncert színvonalát emelte *Oláh Margit* kitűnő zongora játéka, kísérete. Megköszönöm *Bikásné Nagy Brigitta* érzékeny, átélt szolóját.

A termet zsúfolásig megtöltötte a közönség, a végén szünni nem akaró tapsal köszönte meg a kórusnak ezt a szép estét. De ők sem maradtak ének nélkül, szokásomhoz híven most sem ment haza a közönség énekszó nélkül. Zárásként Haydn A Csalogány c. kánonját énekeltük a közönséggel együtt, közösen.

*Somogyváry Ákos*

\* \* \*

A **Győri Pedagógus Énekkar** 70 esztendeje meghatározó zenei együttese a város és a régió amatőr kórusmozgalmának. Megalakulása az akkori Tanítóképző Főiskola Ének-zene tanszékéhez fűződik. A tanszék tanárai és diákjai közreműködésével alakult. Alapító karnagya: *Fodor Kálmán*, főiskolai tanár. Későbbi karnagyai *Pethő Kálmán*, a Liszt- és Kossuth-díjas *Szabó Miklós*, *Jusztinné Ládi Etelka* a Kazinczy Gimnázium ének-zene tanára. A kórus jelenlegi karnagya *Katona Tibor* 1992-ben vette át az együttes művészeti irányítását, azóta a kórus számtalan díjazásban és szakmai elismerésben részesült. 1998-ban „Fesztivál kórus” minősítést, 2010-ben „Hangverseny kórus”, 2017-ben ismét „Hangverseny kórus” minősítést kapott. Külföldi zenei versenyeken és kórusfesztiválokon szerepelt eredményesen és erősítette a magyar zenei élet és a város hírnevét. A kórus ötletgazdája a városban hagyományosan több mint 25 éve megrendezésre kerülő Tavasz Kórusfesztiválnak és minden évben fellépnek a Barokk Esküvő rendezvényein is. Számos győri ünnepi koncert, zenei áhítat résztvevője volt a kórus, amelyeken a **Bazilika Palestrina Kórusával**, a Liszt kórusal, a **Győri Filharmonikus Zenekarral** és neves győri szólóakkal nagyszabású oratórikus műveket szólaltattak meg. Számos országos zenei rendezvény rendszeres résztvevői. Az Erkel Színházban minden évben megrendezett Országos Dalárnap, és a Pedagóguskórusok Országos Találkozója. Az énekkar külföldi kapcsolatokkal is büszkélkedik. Dalos testvéri kapcsolatot ápol a **Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet Férfitárával**, a **Dunaszerdahelyi Vox Camerata**



**Vegyeskarral**, a **Komáromi Concordia Kórusal**. Szerepeltek Franciaországban, Spanyolországban, Németországban, Ausztriában, Dániában, Lengyelországban. Varsóban és Krakóban nemzetközi versenyen vettek részt és szerepeltek eredményesen.

*Katona Tibor* karnagy magas színvonalú szakmai munkája és lelkes szervezőmunkája elismeréseképpen Győr város önkormányzatától Szent László- és Pro Urbe díjat kapott valamint a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetségétől KÓTA-díjban, a Pedagóguskórusok Országos Társaságától Fasang Árpád-díjban részesült.

A mostani 70 éves jubileumi hangversenyre is nagy odaadással készültek az énekkar tagjai. A koncert lehetőséget kínál az elmúlt évek sikereire történő visszaemlékezésre, a régi kórustagokkal való találkozásra, a közös éneklés, az együtt muzsikálás örömeinek, az énekkari közösség összetartó erejének megélésére.

*Katona Tibor*

# 30 ÉVES JUBILEUMÁT ÜNNEPELTE A LAURUM BLOCKFLÓTE EGYÜTTES

*Az ózdi Erkel Ferenc Zeneiskola falai között 1989-ben alakult Laurum Blockflöte Együttes 2019. november 9-én adott ünnepi hangversenyt az Ózdi Városi Könyvtárban. A jubiláló együttes alapító tagjai ének-zene tagozatos általános iskolai fiatalok közül kerültek ki, akik a zeneiskolába ugyan nem nyertek felvételt, de művészeti vezetőjük, Nagy Károly áldozatos és kitartó munkájának köszönhetően a mai napig élvezik a közös zenélés minden percét. A Laurum nevet nemcsak jelentése miatt választották (babér, győzelem), hanem az ógörög Daphné legenda alapján is.*

Az első évtizedet követően a fiatalok megtartása a városban működő felsőoktatási intézmény hiányában rendkívül nehéz feladat volt, azonban Nagy Károly tanár úr azon túl, hogy folyamatosan törődött az utánpótlással, mindig törekedett arra, hogy az együttes ne csak együtt muzsikálók társasága, hanem egy igazi baráti közösség is legyen. Ennek eredményeként a szombat délelőtt tartott közös próbákra örömmel jöttek haza a más városokban tanuló egyetemisták, főiskolások, akiknek sokszor első otthoni útjuk a próbaterembe vezetett.

A zenekar a tagok együtt maradásához és a folyamatos zenei fejlődéshez a KÓTA-tól is sok segítséget kapott. Az együttes ugyanis 1991 óta állandó részvevője a minden év nyarán megrendezett

„Zenét minékünk, csak zenét...”

(Paul Verlaine)



**Keszthelyi Reneszánsz és Barokk Napoknak**, ahol a résztvevők a blockflöte muzsika mellett korabeli táncokat és népi énekeket is tanulhattak kiváló oktatóiktól.

Az együttes kezdettől fogva részt vett megyei és országos blockflöte versenyeken és zenei találkozókön. Zenei munkásságuk elismeréseként négy nívódíjat hoztak el, 1996-ban az Abonyban megrendezett III. Országos Zenekari Fesztiválon blockflöte kategóriában a zsűri teljesítményüket 1. díjjal jutalmazta, 2005-ben pedig elnyerték a KÓTA Elismerő Díszoklevelét, tulajdonosai az „Önzetlen és Odaadó Munkáért” díjnak is.





A diákok felnőttek, többen családot is alapítottak, a tagok közül Ózdon kívül élnek Budapesten, Miskolcon, Debrecenben is, azonban a távolságok ellenére az együtt zenélésre mindig tudnak időt szakítani, ha más nem, egy közös fellépés erejéig. Nagy Károly szerint „amatőrök vagyunk a szónak abban az értelmében, hogy nincs közöttünk olyan tag, aki a zenélést hivatásként művelné”. Így az együttes jelenlegi aktív tagjai között van diplomás ápoló, jogász, technikus, vállalkozó, pénzügyi szakember, általános iskolai tanár.

Ma már az együttes alapítványi formában működik, célja a régi zene ápolása, illetve széleskörű megismertetése a zeneszerető közönséggel. A zenekar szívesen vállal közreműködést társadalmi és egyházi rendezvényeken, és nagy örömmel tesz eleget önálló hangversenyre szóló felkéréseknek is. Szerepléseikről számtalan rádió, TV, CD és DVD felvétel készült.

Az ünneplő zenekar a jubileumi koncertjét Händel Ünnepi zenéjével nyitotta két szoprán, három alt, három tenor és három basszus blockflöte felállásban; a tagokat Nagy Károly vezényelte.

A kezdő szám után Ózd Város Polgármestere képviselőként Kellóné Mezőtúri Márta, az oktatási, kulturális és sportbizottság elnöke köszönte meg a zenekarnak és vezetőjének a város zenei életében kifejtett munkáját. Ezt követően a 30. évforduló alkalmából Vadász Ágnes, a KÓTA főtthkára gratulált a magyar zenekultúra szolgálatában végzett kiemelkedő művészi munkához, és díszok-



levéllel jutalmazta a zenekart. Lackó Béláné Inci pszichológus asszony rövid ismertetőt tartott az együttes történetéről és munkásságáról, majd az egyházi eseményeken teljesített szolgálatot Tóth Melinda evangélikus lelkész nő köszönte meg, kiemelve azon örömet, hogy a zenekar tagjai között ül a fia is.

Az ünnepi beszédekét követően az együttes első mesterére emlékezve régi magyar táncokat adott elő Czidra László feldolgozásában, az est folyamán közreműködött Kulcsár István gitártanár. A következő zenei blokkban az együttes a jelenlegi mesterének tekintett Kállay Gábornak a feldolgozásában verbunkos magyar táncokat játszott, majd örömmel mutatta be az ózdi közönségnek Kállay Gábor Kis utazás című művét, amely során a zenekar tagjait az est egyik díszvendégeként jelen lévő Csizsár György, a szentesi zeneiskola fuvolatanára egészítette ki.

Az együttest nagy örömmel és várakozással töltötte el, hogy a 20. jubileumi hangversenyükhöz hasonlóan a 30. évfordulót is megtisztelték jelenlétükkel szeretett tanáraik, Czidráné Bodza Klára énekművész és Kállay Gábor blockflöteművész, zeneszerző. A díszvendégek most sem okoztak csalódást, és a zenekar kíséretében közösen előadott Ritka kertben című virágénekekkel lepték meg az ünneplő közönséget. A nagyszerű énekes számot követően a zenekar reneszánsz zenével, Phalese három táncával folytatta műsorát, melyet barokk zene, Witt, Scheidt, Cazzati egy-egy műve követett.

Az est folytatásaként Kovács László, a „Régi Zene” Ózdi Alapítvány kuratóriumának elnöke emléklapokat és dísztárgyakat adott át a zenekar tagjainak, vezetőjének és a munkájukat segítő jelenlévő vendégeknek. Ezt követően megragadva az alkalmat, Kállay Gábor ajándékkal és meleg szavakkal is méltatta az együttest, majd Ríz Gábor országgyűlési képviselő köszöntötte a jelenlévőket, kiemelve a jubiláló zenekar Ózd és térségének kulturális életében folytatott színvonalas munkáját. Az est fényét növelve Czidráné Bodza Klára a zenekarhoz írt saját versével és szívhez szóló népdalokkal zárta az est hivatalos részét, ajándékai és baráti szavai könnyekig hatották a jelenlévőket.

A hangverseny záró számaként örömenzenélés következett, a Laurum Blockflöte Együttes Balassi két énekét a velük közösen éneklő tanáraikkal, barátaikkal együtt adta elő.

Végezetül az ünneplő együttes tagjai: Baloghné Makó Judit, Koczka Csaba, Kovácsné Sipos Nikolett, dr. Kovács Orsolya, Kovács Zsolt, Pázmándi Norbert, Tóth Dániel, Tóth Mária, Tóth Szilvia, Vámos Fruzsina.

*Nagy Károly*

# AJKA ÉS MAGYARPOLÁNY VENDÉGEI VOLTUNK

A KÓTA Ifjúsági Énekkari és Zenepedagógiai Szakbizottsága 2019. május 10-12 között Ajkán és Magyarpolányban rendezte meg a XXVII. Éneklő Ifjúság Szakmai Napok és Koncertek elnevezésű programját, Szőnyi Erzsébet és Bárdos Lajos tiszteletére. Fővédnökünk SZŐNYI ERZSÉBET, a Nemzet Művésze, Kossuth-díjas zeneszerző, ny. tanszékvezető egyetemi tanár, a KÓTA tiszteletbeli elnöke, akinek 95. születésnapját 2019. április 25-én ünnepelhettük.

Vendéglátónk az Ajkai Borsos Miklós Általános Iskola volt, melynek intézményvezetője Balogh Béla tanár úr.

A helyi szervezési feladatokat Gröberné Adorján Renáta, az Ajkai Borsos Miklós Általános Iskola karvezetője és tanára vállalta magára, akinek e helyről is nagy köszönettel tartozunk. Kedvessége, nyíltsága, lebilincselő aktivitása minden résztvevőt lenyűgözött.

A Szakmai Napok támogatói: Ajka Város Önkormányzata, Magyarpolány Község Önkormányzata, a Pápai Tankerületi Központ, a Nemzeti Kulturális Alap, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Emberi Erőforrások Támogatáskezelő, valamint a Magyar Művészeti Akadémia.

A kissé hűvös tavaszban végül is jó partnerünk volt az időjárás – mely azért is volt fontos, mert a nyitó Éneklő Ifjúság hangversenyre, a Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ Színháztermébe, 6 gyermekkar érkezett, több, mint 250 énekes. A rendezvényt Schwartz Béla polgármester úr nyitotta meg, majd Utassy István, Ajka Város Önkormányzata Művelődési-, Oktatási- és Sportbizottságának elnöke mondott köszöntőt, részletesen bemutatva szeretett városa kulturális életét.

Nyitó összkarként Szőnyi Erzsébet két kis kórusművét énekelték a kórusok – Sárga csikó és Hidló végén a 33 könnyű kórusból-, Gröberné Adorján Renáta vezényletével.

Első fellépőként a legkisebbek énekelték, az Ajkai Borsos Miklós Általános Iskola Kicsinyek Kórusa, Gröberné Adorján Renáta vezetésével. Műsoruk legkedvesebb színfoltja Ránki György: Csóri csuka című művének előadása volt. Szépen kamarazenéltek Papp Zoltánné és Kiss Virág (hegedű), Németh Szvetlána (zongora) közreműködésével.

A következő fellépő a Tündérkelepelők Gyermekkara volt, akik Ajkán a Fekete István – Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium tanulói. Műsorukon két magyar népdalt követően egy bolíviai altatódal, valamint G. Ballard –



A. Silvestri: Bűvös éj című kórusműve szerepelt. Zongorán Csáky Istvánné kísért, a kórust Királyné Molnár Rita irányította. Gondolom, ez a fellépés is fontos láncszem volt a tapasztalatszerzésre a kórus számára, akik heti egy ének órával és kóruspróbával dolgoznak. Szép, nagy műsorral érkezett a hangverseny egyik vendégkórusa, a Tapolcai Bárdos Lajos Gyermekkar, Király Lajos vezetésével. A kórusművek betanítását Selleyi Cseh Ágnes tanárnő, karvezető segítette. Zongorán Takácsné Németh Magdolna, csellón Ambrus Lelle, hegedűn Balikó Laura, fuvolán Nyári Annabella és Nagy Réka Napsugár működött közre. Annak ellenére, hogy a kórusból egy sportverseny miatt(!) sokan hiányoztak, sok szép muzikális pillanatnak lehettünk tanúi. Bemutatkozott az Ajkai Borsos Miklós Általános Iskola Gyermekkórusa is, akiknek szintén Gröberné Adorján Renáta a karvezetője. A kórus munkáját a betanításban Ódor Erzsébet segítette, a műsorban zongorán kísért Németh Szvetlána. Dicséretes a sokszínű műsor: Mozart, Kodály, Decsényi János és Orff műveivel. A gyerekek láthatóan nagy kedvvel és szeretettel énekelték.

Köszönet illeti Eisenmágel Erika tanárnőt, karvezetőt, hogy a már beköszöntött érettségi szünet dacára – melynek következtében a legnagyobbakat már nélkülözniük kellett -, mégis vállalták a fellépést a Bródy Imre Gimnázium Leánykarával. Így Ajka kóruspalettája a középiskolás korosztállyal is bővült. Látható és hallható volt az összhang karvezető és kórusa között. Zongorán kísért Molnárné Németh Erika.

E hangversenyen egy másik vendégkórus is fellépett: a Bartók Gyermekkar, Győrből. Ez az ének-zene emelt szintű általános iskolában működő kórus iskolatípusában is kiemelkedő. Havi Lóránt karnagy úr hozzáértő, következetes munkája és kiemelkedő muzikalitása nyomán a gyerekek csodálatosan énekelnek. Gyönyörű, kiegyenlített hangzás, természetesen kristály tisztaság, erőteljes kifejezőkészség és az éneklés örömeinek kisugárzása jellemzi őket. Bárdos Lajos, Bartók Béla és Horváth Barnabás műveiből válogat-



ta ezt a műsort karnagyuk. Nagyon örülök, hogy elfogadták meghívásunkat, és énekeltek itt, Ajkán. Nagyon örülök annak is, hogy a többi kórus hallotta műsorukat, s karvezetőikkel együtt kaptak megerősítést abban a csodás és nehéz munkában, amit az igényes kóruséneklés jelent. A hangverseny befejezéseként, *Havi Lóránt* vezényletével, a kórusok előadásában Bárdos Lajos – Kölcsey Ferenc: Nemzeti fény című kórusműve hangzott el.

A hangversenyt követően a Szakmai Napok résztvevőinek útja Magyarpolányba vezetett. **Karnagy Klub** elnevezésű programunk keretében *Gröber József* polgármester úr mutatta be faluját, „Az élő falu” címmel. A falu Művelődési Háza kedves kis termében elhangzott bemutatás során néhány perc alatt világossá vált számunka: igazi lokálpatriótával van dolgunk. A történeti és földrajzi háttér ismertetése után a mostani mindennapok bemutatása következett. Lelkesen, mélyen ismerve a település minden dolgát. A hallgatóság is lelkesen kérdezett, s a kérdések bármiről szóltak is, bármilyen szerteágazóak voltak is, polgármester úr mindenre megadta a választ. Fellelkesülve tértünk nyugovóra.

A szombati napot az **Ajkai Borsos Miklós Általános Iskolában** töltöttük, délelőtt bemutató órákat tekinthettünk meg, a délután pedig az előadók és műhelymunkáé volt.

Először alaptantervi 8. osztályos órát láttunk *Ódor Erzsébet* tanárnővel. Tanár és osztályának kapcsolata láthatóan nagyon szeretetteljes és bensőséges volt, a tanárnő mindenek felett akceptálta a korosztályból adódó jellegzetességeket. Ez nagyon fontos dolog! Mivel maga az éneklés aktív tevékenység, érdemes azért a kis csendességből kibillenteni a gyerekeket, a dalokat még intenzívebben, bátran formálni, egy-egy részt megisméltetni – tapasztalják meg azt a jó érzést, hogy valamit szebbé tettünk! Örültünk annak, hogy láthattunk gyerekek által készített prezentációkat – fontos kíváncsi manapság az IKT eszközök használata, persze úgy, hogy ne legyen uralkodó az órán. Láthattuk, hogy a tanár aktív értékelő munkája itt sem maradhat el: ha hibás életrajzi adat került a munkába, azonnal meg kell beszélni, tisztázni, a jóra kijavítani – hiszen ez a tanulói önálló felkészülés természetes kockázata, de hibás tény nem maradhat a gyerekekben.

Tüneményes, kedves, módszertanilag sokszínű bemutató következett zenei tagozatos 3. osztályllyal, *Gröberné Adorján Renáta* tanárnővel. A gyerekek nagyon élvezték az órát, észre sem vették, hogy közben mennyi minden okosságot tanultak és mutattak meg.

Köszönet illeti *Királyné Molnár Rita* tanárnőt, karvezetőt, aki kóruspróbát is vállalt a Tündérkelepelőkkel. Gondos, hosszú hangképzés után dolgozott egy kicsit az előző délután műsorával,

majd a műsoron lévő, a koncerten el nem hangzott művek tanulása következett. Érdekes volt ismét tapasztalni: amikor igazi vezénylő mozdulatokkal dolgozott, jobban „belenyúlt” kézzel, a hangzás is szebb lett. S visszaigazolódott az a tapasztalat is, hogy mennyire fontos tartott hangokkal figyelmesen dolgozni, a szólamok egymásra figyelését szorgalmazni, az intonációt következetesen gondozni.

A Szakmai Napok fontos mozzanata a látott bemutatók kapcsán kibomló elemző beszélgetés. Mindenek előtt köszönet illeti a bemutatót vállaló tanárokat és gyerekeket. Szombati napon, plusz terheket vállalva pillanthatunk be műhelyükbe. „Cserében” a kollégák, akik végignézik-hallgatják a bemutatókat, nagyon hálásak. Pontosan ismerjük az érzést, amikor bemutatót tartunk. Boldogság, büszkeség és rengeteg izgalom egyvelege ez. Nem is produkciót várunk, hanem az életet szeretnénk látni, vagyis azt, hogy másutt hogyan mennek a dolgok. És a tanulságokból tanulunk.

Az óraelemzést megelőzően, kérésünkre Balogh Béla intézményvezető úr mutatta be iskoláját. Ő földrajz – történelem szakos tanár, és kitűnően ismeri tantestületét, az iskola történetét, s a mai kor kihívásait. Irányítói tevékenységében fontos szerepet kap az ének-zene tagozat léte. Boldogan emlékezett vissza gyermekkorára, amikor Budapest XI. kerületében, a Köbölkút utcai zenei általánosba járt. Meghatározó emlék számára az egykor a Zeneakadémián elévelt „Vejnemőjnen muzsikál” – Kodály Zoltán csodálatos kórusműve. Ács Lajos tanár úr nevét is említette. A hallgatóságot örömmel töltötte el, hogy ilyen jó kezekben tudhat egy zenei tagozatos iskolát. További támogatását kérve, sok sikert kívánunk ehhez a fontos munkához!

Szép napsütésben jól esett egy kis séta a közeli étterembe, ami nagyon kellemes helyen, egy tó partján volt található. A finom ebédet várva, elfogyasztva, majd visszasétálva kellemes beszélgetésbe elegyedtek, barátkoztak egymással a kollégák.

Nagyon vártuk a délutáni programokat is. Először *Dr. Márkusné Natter-Nád Klára* előadását hallgathattuk meg, melynek a Bárdos Tanár Úr címet adta. Dr. Márkusné Natter-Nád Klára zenei író, főszerkesztő, a KÓTA Elnökségi tagja, a Bárdos Lajos Társaság főtíkára. Nagy megtiszteltetés és öröm volt számunkra, hogy a Szakmai Napokon előadást vállalt. Személyes emlékekkel gazdagon átszőtt, kitűnően tervezett előadásában megelevenedett a 120 éve született zeneszerző és a csodás ember. Mindenre kitért, amire az előadás időkeretében lehetősége nyílt. Példát adott öszszeszedettségéből is, amit nemzedékétől oly fontos megtanulunk! Hadd ragadjam meg az alkalmat, hogy e helyről is jó egészséget kívánjak neki, mindannyiunk nevében – hiszen betöltötte 90. élet-évét! Köszönjük derűjét, gratulálunk lenyűgöző szellemi és fizikai állapotához, frissességéhez!

*Mocskonyiné Tallér Edit* tanárnő, ny. budapesti vezető szaknácádó előadása következett ezután, aki lényegében folytatta a témát, illetve más szemszögből mutatta be Bárdos Lajost. Előadásának címe: **Emlékeim tanárainról – Szőnyi Erzsébet, Bárdos Lajos**. Nagyszerű volt a két fantasztikus tanár jellemzőinek párhuzamba állítása: a tökéletes felkészültség, hatalmas tudás, rendkívüli okosság, fegyelmezettség, pontosság, fokozatosság a tanításban, kiváló időbeosztás mindkettőjük jellemzője; továbbá mindketten zeneszerzők és karnagyok. S a sok párhuzam mellett mégis – természetesen – mindkettő más egyéniség. Mocskonyiné Tallér Edit tanárnőt is öröm volt hallgatni. Hatalmas anyaggal készült, rengeteg illusztrációt hozott. Ragyogóan villantott fel jeleneteket az egykori órákról. Az ő személye és tevékenysége is példaadó



számunkra: nem szűnő aktivitása a tanításban, a bizottsági munkában, a koncertre járásban. Nagy tapasztalata, rugalmas gondolkodása megnyilvánult előadásában is, s felvillanyozódva vártuk a folytatást.

**Műhelymunka** következett ezután. Először Igaliné Büttner Hedvig tanította meg nekünk Szőnyi Erzsébet: A tintásüveg című gyermekkarát, amely Petőfi Sándor híres versére készült. Szencziósan próbált, lényegre törően és közben felhívta figyelmünket arra, micsoda ragyogó zenei eszközökkel és humorral komponálta meg művét Szőnyi Erzsébet. Máig sajnálom, hogy időből kevés jutott a próbára Büttner Hedvignek.

Szőnyi Erzsébet: Három leánykar című kórusművével ismertetett meg bennünket *Hajsrekker Krisztina*. Elsősorban a harmadik tétellel dolgoztunk, s ő is ötvözte a betanítás munkáját az elemzéssel, felhívva a figyelmet a mű nehezebb, kényes pontjaira. Nagyon köszönjük az ő munkáját is, különös tekintettel arra, hogy zenei táborból jött, gyakorlatilag a beszédhangja nélkül.

A koraesti **Ünnepi hangversenyre** ismét visszatértünk Magyarpolányba, ezúttal a Szent László templomba. Köszönjük szépen *Sándor Mihály* plébános úrnak, hogy befogadta a KÓTA rendezvényét. A hangverseny előtt *Gröber József* polgármester úr köszöntőjét hallgathattuk meg.

A felnőttek hangversenyét is összkar vezette be. „Magyarország az én hazám” – hangozott fel a magyar népdal, *Petheő Balázsné* vezényletével, *Vörös Jánosné* zongorakíséretével. E népdallal is Szőnyi Erzsébetet köszöntöttük, hiszen ezzel a népdallal kezdődik „Öt világrész dala” című kórussszvitje.

A koncerten először a **Magyarpolány Hangja Vegyeskórus** énekelt. Zongorán kísért *Vörös Jánosné*, fuvolán közreműködött *Takács Nikolett*. A fiatal kórust alapító karnagyuk, *Gröberné Adorján Renáta* vezényelte. Sok sikert kívánok a kórusnak, jó kezekben vannak! Finom muzikalitással irányítja őket karnagyuk, a kórustagok pedig nagy igyekezettel követik őt.

Ezt követően az **Ajkai Pedagógus Női Kar** vette körül a kis templom oltárát. A kórust két karnagy vezeti, *Petheő Balázsné* és *Cserháti Csilla*. Zongorán kísért *Vörös Jánosné*, dobon közreműködött *Magos Bence*. A nőikar nagyon jó hangú állapotban, lelkesen, és ha kellett líraian énekelt karnagyaik keze nyomán.

Szép műsorral érkezett a **Keszthelyi Helikon Kórus**. J.S. Bach, Knut Nyberg, Hans Nystedt, valamint Daróci Bárdos Tamás, Johannes Brahms

és Gioacchino Rossini műveit adták elő. A kórust *Dr. Pusztainé Puskás Zsuzsanna* kísérte zongorán. *Kendeh Gusztávné* karnagy vezetésével kórus és karnagya kiérlelt, szépen muzsikál.

A **Tatabányai Bárdos Lajos Vegyeskórus Szeimann Zsuzsanna** karnagy irányításával dolgozik. Ezúttal is nagyon lendületesen énekeltek. Örültünk, hogy a kórus sűrű programjába e koncertet, ezt az utazást sikerült beilleszteni. Köszönjük! Ugyanakkor fontos lenne a most impozánsan szóló, de kizárólag szólózó szólamhangokat beszimítani; a kórusművekben némely tempót ismét átgondolni, Lassus művét a vokális polifónia szellemében előadni.

Záró összkarként Bárdos Lajos: Tábortűznél című emblemikus kórusművét énekeltek a kórusok, *Kendeh Gusztávné* vezényletével. A karnagy kérésére az énekesek ezután kijöttek a templomból, és a Kálvária alatti kis dombon elhelyezkedve, a művet szabad téren ismét elénekeltek. Felejthetetlen mozzanatként, a mű végén megkondultak a Szent László templom harangjai.

Vasárnap délelőtt a kollégák ismét Magyarpolány Művelődési Házának kisebb termében gyülekeztek. Programunk címe: **Szakmai ötletbörze** volt. Fő témánk a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem zenepedagógusoknak szóló, új, digitális fejlesztésének bemutatása volt. A Kodály HUB ismertetésére Opánszki Dávid ének-zenetanár, karnagy, Ifjúsági és Zenepedagógiai Szakbizottságunk fiatal tagja vállalkozott. Kitűnően kalauzolta a kollégákat az újdonságok világában, a mi nyelvünkre „fordította le”, és kedvet ébresztett az új módszer alkalmazásához.

A Szakmai Napok Ünnepélyes Zárására a Művelődési Ház Színháztermében került sor. Magyarpolány lakói ismét elkápráztattak bennünket. Először – meglepetésként a **Magyarpolányi Nemzeti-ségi Tánckar** legfiatalabb tagjai, a gyermekek léptek fel – nagyszerűen táncoltak!

Bemutatkozott a **Magyarpolányi Német Nemzetiségi Dalkör** is, akik *Gröberné Adorján Renáta* vezetésével őrzik meg a falu német nemzetiségi kultúráját. Remélem, gondolom kirajzolódott már Adorján Renáta szerteágazó tevékenysége – mondhatnám: „minden hangszeren játszik”. A valóságban ugyanis az történt, hogy tangóharmonikásként kellett beugrania!

Majd következtek a felnőttek, a **Magyarpolányi Nemzetiségi Tánckar**, s velük táncolt művészeti vezetőjük, *Nardai Anita* is. És ott táncolt a polgármester. És ott táncolt a felesége. És ott táncolt a pék – és sorolhatnám tovább! Fantasztikusan jól táncoltak, élvezték a kedves humorral átszótt koreográfiákat.

Lenyűgöző volt megismerni Magyarpolányt, s az itt lakó embereket! A falu fekvése csodálatos. Ám az, hogy milyen állapotban van, milyen gyönyörű tiszta és virágos, hogy élnek itt fiatalok, már az itt élők szorgosságát és a falu vezetőinek gondosságát dicséri. Életüket pedig a jól végzett munka után a kulturális tevékenységekkel teszik élvezetessé, emberi kapcsolataikat is gazdaggá.

Jó volt kicsit megismerni Ajka városát, ifjúsági kóruséletét, és ezzel párhuzamosan látni egy kis falu kulturális profilját is. Hálas szeretettel gondolunk vissza az itt töltött időre, olyan, mintha hosszabban időztünk volna Ajkán és Magyarpolányban. Köszönet *Gröberné Adorján Renátának* és családjának, valamennyi előadónak, tanárnak és karvezetőnek.

*Hraschek Katalin*

### **Egyes példányok (ára: 300,-Ft) beszerezhetők:**

Nagykanizsán: Katona Noémi előadónál a Hevesi Művelődési Központban (Széchenyi tér 5-9.)

Pécsen - Pécsi Nevelők Háza Egyesület székházában (Pécs, Szent István tér 17.)

Tatabányán Saltzer Géza karnagnál és a Szerkesztőségben

# Népzene Szó

\*\*\* NÉPDALKÖRÖK, PÁVAKÖRÖK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK OLDALA \*\*\*

## CSÓKÁN RENDEZTÉK MEG A MAGYARORSZÁGON ÉLETRE HÍVOTT KÓTA NÉPZENEI STAFÉTAÁTADÓ ÜNNEPSÉGET

Csókán a zene világnapja, október 1-je alkalmából, 2019. október 5-én a Művelődési Házban a KÓTA, a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége és a II. Rákóczi Ferenc Magyar Művelődési Egyesület Rákóczi Férfikara népzenei stafétaátadó ünnepséget szervezett helyi és magyarországi fellépő kórusokkal.



Tavaly vehette át Püspökladány után a szalagokkal díszített stafétát a csókai **II. Rákóczi Ferenc Magyar Művelődési Egyesület Rákóczi Férfikara**, így az idei évben ők lehetnek a népzenei találkozó házigazdái. Jövőre Óbecse viselheti ezt a címet.

A csókai egyesület férfikara a sok éves munkájáért és kimagasló eredményeiért vehette át tavaly a KÓTA, vagyis a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetségének köszönhetően a

vándorstafétát. Vajdaságban először őket érte a megtiszteltetés, hogy otthont adhattak a rendezvénynek.

Az egyesület ajánlására, a Kárpát-medencét bejárta népzenei vándorstaféta még egy évig marad Vajdaságban, ugyanis jövőre Óbecse lesz a házigazda. A **Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Botra Férfikórusa** nyerte el a megtiszteltetést. Szerda **András**, vezető, Botra férfikórus: „Nagyon meglepett bennünket a felkérés, hogy mi legyünk a staféta jövőbeni hordozója, mert ugye a staféta birtoklása azt jelenti, hogy annak az együttesnek hirdetni kell a magyar népi kultúrát, és ezen belül a magyar népdal jótékony hatását társadalmunkra és egyáltalán az egészségre.”

**Sutus Áron**, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnöke a rendezvényen elmondta, megtiszteltetés, hogy két Bodor Anikó-díjas együttes is megkaphatta az anyaországi népzenei vándorstafétát.

A stafétaátadó műsor kezdetén a Rákóczi és Botra férfikar közösen elénekelt a Himnuszt, majd az ünnepi programban színpadra lépett a **hévízi Tiszta Forrás Dalkör**, a csókai **Móra Ferenc MME Gyöngyike** énekcsoportja, a **Csalogány asszonykórus**, a **püspökladányi Törő Gábor Hagyományörző Népdalkör**, a **Csolyospálosi Hagyományörző Asszonykórus**, az **óbecsei Botra férfikórus** és a **tizsaszentmiklósi Piros Tulipán Magyar Hagyományörző Egyesület néptánc csoportja**. Minden fellépő KÓTA emléklapot kapott.

A népi motívumokkal díszített staféta a népzenei anyanyelv ápolásának fontosságát szimbolizálja, és 2004-ben indult útjára. A stafétaátadón **Dr. Alföldy Borruss István**, a Magyar Rádió zenei együtteseinek nyugalmazott igazgatója, a **Vass Lajos Népzenei Szövetség** szakmai vezetője a stafétaátadó ünnepség résztvevőihez szólva kiemelte, hogy **az ezerarcú muzsika közelebb hozza egymáshoz az embereket és kultúrákat, majd hozzátette, a zene a káoszról rendet teremt, a ritmus a széttartót egységbe fogja, a melódia a megszakítottat folytonossá varázsolja, a harmónia az össze nem illőket összeegyezteti.**

Varga Evelin

Népzene Szó \_\_\_\_\_ 15

## KIS ISTVÁN NÉPDALKÖR 45 ÉVES JUBILEUMI ÜNNEPSÉGE ÉS KÓTA ARANYPÁVA NÉPZENEI MINŐSÍTŐ

Nagykőrös Város Önkormányzata és a Nagykőrösi Arany János Kulturális Központ szervezésében rendezték meg 2019. október 26-án, szombaton a Nagykőrösi Arany János Kulturális Központ színháztermében a KÓTA Aranypáva Népzenei Minősítő Versenyét. Ekkor ünnepelték a Nagykőrösi Kis István Népdalkört is, fennállásának 45. évfordulója alkalmából. Az ünnepi rendezvényt Dr. Körtvélyesi Attila nyitotta meg.



A népzenei minősítő verseny résztvevői voltak: a **Kecskeméti Pacsirta Népdalkör**; énekelt *Halasi László* Kecskemétről; *Bársony Zsuzsanna* citerával Kerekegyházáról; **Borsó Virágocska Csoport** a Nagykőrösi Petőfi Sándor Általános Iskolától;



**Kőrösi Csicsergők** csoportja szintén a Nagykőrösi Petőfi Sándor Általános Iskolától; énekelt *Tóth Szonja* Nagykőrösről; továbbá énekkel és citerával érkezett *Gyetzó Réka* Budapestről; valamint a **Tavaszi szél Népdalkör** Kerekegyházáról; a **Tiszavirág Daloskör Szolnokról**; énekelt *Faragó Barnabás* Szolnokról; **Vackor Népzenei Együttes** Ceglédre; **Szolnoki Népdalkör**; *Mühl Hanna* citerával Nagykőrösről; *Fehér Miklós* citerával Tiszakécskéről; *Simon Györgyné Dobos Mária* énekelt Kerekegyházáról. A mezőny magas színvonalát az eredmények is tükrözték. Az ünnepélyes eredményhirdetésnél közreműködött a túrkevei **Madarász Károly Népdalkör Sebők Jánosné** karnagy vezetésével.

*Varga Evelin*

## 45 ÉVES AZ ÖCSÖDI HAGYOMÁNYŐRZŐ NÉPDALKÖR

*"A nép életéből lassan, de kérlelhetetlenül irtja a hagyományt maga az élet. Ezzel szembeállni, egy természetes történelmi folyamat elé gátat vetni hiábavaló törekvés volna. Most a művelt rétegen a sor, hogy felkarolja, megőrizze, hogy élete cselekvő része legyen."/>* /Kodály Zoltán/

2019. október 26-án ünnepelték az **Öcsödi Hagyományörző Népdalkör** megalakulásának 45. évfordulóját. *Enyedi Antalné Margó* néni, alapító tag a 20. évfordulón így emlékezett a kezdetekre: "1974-ben a Tiszazugban megmozdult valami. Egyre-másra jöttek létre a PÁVAKÖRÖK. Mi is teljes erővel láttunk a szervezéshez. 1974-ben megalakult az ÖCSÖDI PÁVAKÖR." Amikor e sorokat papírra vetette, bizonyára reménykedett a folytatásban. A 45. évfordulót 16 taggal ünnepelték.

Ez az emberöltőnyi idő egy közösség életében talán még jelentősebb, mint az egyén életében. Itt több embernek kell alkalmazkodnia, csiszolódnia egymáshoz. Nagyon sok egyéni és közös öröm, szomorúság és munka, célkitűzés és eredmény formálja a közösséget. Évfordulójukra sok vendéget hívtak. Családtagokat, barátait, népdalköröket.

Velük ünnepelt az:

- **Érkeserői Népdalkör**, vezetője *Nyéki Enikő*
- **Szivárvány Citerazenekar**, Mezőtúr vezetője *Csider István*
- **Búzavirág Dalkör**, Mezőtúr vezetője *Balázs Béláné*,



- **Őszirozsa Népdalkör**, Kunmadaras, vezetője *Mátyus Imréné*,
- **Szentandrás Dalkör**, Békésszentandrás, vezetője *Oláh Gézáné*.

A vendégeknek pár mondatos köszöntőt mondott *Bata Gáborné* a népdalkör vezetője, *Enyedi Dezsőné* a népdalkör szakmai vezetője és *Pasztelyák Ivánné* a **Pantó Antal Hagyományörző Egyesület** vezetője. Ezt követően egy rövid áttekintést hallhattunk az elmúlt 45 év történetéből. A régi felvételeket látva és hallva mindenki el-érzékenyült. Műsoruk végén Öcsöd polgármestere, *Soha Attila Úr* köszöntötte népdalkörük tagjait, és átadta az emléklapokat, majd a citerakíséretes közös éneklés alapozta meg a jó hangulatot a délutáni táncházhoz.

A zenét a **Csörömpölök Együttes** szolgáltatta, vezetője *Nádudvari Róbert*. A táncot *Nádudvariné Breznyánszki Edina* és *Farkas László* tanította.

Jelenleg 16-an énekelnek együtt. A legfiatalabb társuk 13 éves, a

legidősebb 72. A folytonosság reménye, az öcsödi gyökerek, a népdalok szeretete, az együtt éneklés élménye és a sikereik felett érzett örömök erős szálként kötnek egymáshoz. Így válik életük cselekvő részévé a népdaléneklés.

„A hagyomány nem a hamu őrzése, hanem a láng továbbadása.”

Öcsödön a láng 45 éve tart. Hol pislákol, hol melengető tüsszel ég, de kitart. Reméljük örökre égni fog, és lesz kinek átadni, s az utódok rájuk is olyan büszkeséggel tekintenek vissza, mint ahogy most ők teszik.

*Enyedi Dezsőné*  
szakmai vezető

*Bata Gáborné*  
népdalkör vezető

## A TÖRŐ GÁBOR HAGYOMÁNYÖRZŐ NÉPDALKÖR JUBILEUMI CD BEMUTATÓJA ÉS ÜNNEPI NÉPZENEI KONCERTJE PÜSPÖKLADÁNYBAN

„Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be. ...”

/ *Kodály Zoltán* /

A **Törő Gábor Hagyományörző Népdalkör** 2019. október 26-án jubileumi CD bemutatót és ünnepi népzenei koncertet tartott a Dorogi Márton Művelődési Központ Színháztermében.

A jeles alkalom köthető a Népdalkör fennállásának 15 éves évfordulójához, illetve az idén október 30-án lenne 50 éves Ifjabb Vigh Sándor. Alapítójuk és példaképük emlékéhez hűen, azóta is szép szakmai sikereket ér el az együttes.

Az ünnepi rendezvény kezdeteként hortobágyi pásztordalokat hallhattunk a Törő Gábor Hagyományörző Népdalkör előadásában 'Hortobágy-nak széles vize...'

Ezt követően **Hadházi Andrásné** Macuska, az együttes művészeti vezetője mutatta be, immár második CD lemezüket. A lemezen hortobágyi pásztordalok, kalocsai népdalcsokor, kiskunsági és délvidéki népdalok mellett betyárdalok, bordalok, valamint 48-as és egyéb hazafias dalok is szerepelnek. Hadházi Andrásné megköszönte

*Bodó Sándor* foglalkoztatáspolitikáért és vállalati kapcsolatokért felelős államtitkár úrnak, térségünk országgyűlési képviselőjének, hogy ajánlót írt, és segítette a CD megjelenését. A jubileumi CD támogatói többek között az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Csoóri Sándor Alap, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., a Nemzeti Együttműködési Alap, Birinyi József népzeneész, népzene kutató, Püspökladány Város Önkormányzata, a Dorogi Márton Művelődési Központ.

*Bodó Sándor* államtitkár, országgyűlési képviselő, a rendezvény fővédnöke köszöntője elején elmondta – Mindönk lelkében ott van a népdal szeretete, ha nincs is olyan jó hangunk, akkor is nótá-zunk örömmünkben, bánatunkban, munka közben. Hangsúlyozta, hogy nagyra becsüli a Népdalkör a népzene, a sárréti és a magyar népzenei kincs megismertetése, népszerűsítése terén végzett tevékenységét.

*Vadász Ferenc* képviselő úr beszédében felidézte Törő Gábor bácsi alakját, akit személyesen is ismert és nagyra becsült. Elismeréssel szólt a Népdalkörörről, hiszen példaértékű az a tett, melyet a hagyományápolás, a múlt értékeinek továbbadása terén végeznek.

*Rácz Endre* elszavalta erre az alkalomra írt versét. A népzenei koncert pedig a **Ladányi betyárok**, a **Márványos együttes** és **Vigh Anett**, - édesapja emlékének ajánlott citeraszólójával folytatódott. Rövid szünet után a **Kossuth Olvasókör**, a **Hajdúsági Népzenei Együttes**, a **Berettyó Népzenei Együttes**, *Sinka Miska* vezetésé-

vel, és a szólisták Simon Éva, Kolozsi László, Kis Ferenc hangszeres és ének előadásai következtek.

Ezt követően *Birinyi József*, a Kóta társelnöke és *Varga Evelin* a Kóta népzenei munkatársa díjakat adott át. Nagyon vártuk a kétszeres Ki-Mit-Tud győztes, a **táborfalvi Csutorás Együttes**, tanár úr tanítványainak produkcióját. Csodás, lélekemelő érzés volt hallgatni, amint egyszerre szólaltak meg a citerák, s csendültek fel a szebbnél szebb népdalok, pávadallamok.

Birinyi tanár úr elmondta, nem feltétlen a zenei tudást nézte, amikor a fiatalokat népzenei táborba invitálta és zenei műhelyt alapított a '70-es években, hanem a jelentkezők lelkesedését, a zene, a hangszerek iránti szeretetet.

A színvonalas produkciók után ünnepélyes zárásként a házigazda **Törő Gábor Hagományőrző Népdalkör** és a **Csutorás Együttes** előadásában hallhattuk a sárréti térség meghatározó énekét „A ladányi, a ladányi torony tetejében...” kezdetű népdalt.

Nemes gesztus volt, ahogy *Hadházi Andrásné*, művészeti vezető emléklappal és egy-egy CD-vel köszönte meg a vendégfellépőknek, támogatók-



nak, közreműködőknek, és a Törő Gábor Népdalkör tagjainak a segítségét.

Ezúton is gratulálunk, ehhez a nagyszerű rendezvényhez, melynek olyan meghívott vendégei voltak, akik magas szinten művelik a népzene. A jubileumi CD pedig nemcsak itt Szülőföldünkön, hanem országszerte és határainkon túl is népszerűsíti a magyar népdalkincset.

*Tányér József*

## MAGYAR KÓRUSOK NAPJA



**Véget ért az idei Magyar Kórusok Napja koncertsorozat! Most is ugyanaz kötött össze bennünket - még országhatárokon is átívelve: Kodály születésnapjának tiszteletére adtuk elő műveit, vagy az általa gyűjtött népdalokat. 2019-ben összesen 29 dal szerepelt a programokban, legnépszerűbbnek persze az Adventi ének bizonyult, ez 12 koncerten is elhangzott. Szeretettel gratulálunk ezúton is az alábbi kórusoknak:**

Alsógallai Német Nemzetiségi Dalkör, Tatabánya  
(karnagy: Saltzer Géza)  
Bajai Liszt Ferenc Énekkar, Baja  
(karnagy: Makkai Gézáne Katalin)  
Bárdos Lajos Kamarakórus, Budapest  
(karnagy: Kempelen Tünde)  
Bartók Béla Férfikar, Pécs (karnagy: Lakner Tamás)  
Bartók Béla Kamarakórus, Szolnok (karnagy: Molnár Éva)  
Bartók Béla Nőikar, Szeged (karnagy: Valkai Dávid)  
Bartók Béla Vegyeskar, Békéscsaba (karnagy: Perlaki Attila)  
Budapesti Monteverdi Kórus, Budapest (karnagy: Kollár Éva)  
Cantabile Kamarakórus, Salgótarján  
(karnagy: (Radnai Zsuzsanna)  
Cappella Quinqueecclesiensis, Pécs  
(karnagy: Keresztes Nóra)  
Csornai Bárdos Kórus, Csorna (karnagy: Horváth József)  
Doráti Kamarazenekar, Salgótarján  
(művészeti vezető: Torják Vilmos)  
Felsőgallai Német Nemzetiségi Dalkör, Tatabánya  
(karnagy: Saltzer Géza)  
Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú  
Művészeti Iskola Kicsinyek Kórusa, Hajdúhadház  
(karnagy: Kissné Szemző Eszter)  
Gödöllői Erkel Ferenc Általános Iskola Kicsinyek kórusa,

Gyermekkara, Normál tantervű kórusa, Gödöllő  
(karnagy: Sándor Lívია, Somogyiné Kovács Andrea,  
Szalárdiné Szondy Adrien)  
Hágai Magyar Énekkar, Den Haag, Hollandia  
(karnagy: Kovács Katalin)  
Intermezzo Kamarakórus, Szováta, Románia  
(karnagy: Fülöp Judit)  
Jász-Nagykún-Szolnok megyei Karnagyok Kamarakórusa,  
Szolnok (karnagy: Vajna Katalin)  
Juventus Kórus, Temerin, Szerbia  
(karnagy: Csernyák Zsuzsanna)  
Kodály Zoltán Általános Iskola énekegyüttese, Salgótarján  
(karnagy: Czine Rita)  
Kodály Zoltán Katolikus Általános Iskola és Óvoda Picinyek  
kórusa, Kiskórusa, Nagyórusa, Komló  
(karnagy: Pleszné Fényes Edit)  
KOHNCERTO Dalkör, Budapest (karnagy: Kemény Gábor)  
Komlói Munkáskórus, Komló  
(karnagy: Kunváriné Okos Ilona)  
Lágymányosi Bárdos Lajos Két Tanítási Nyelvű Általános Is-  
kola Bárdos Lajos Kicsinyek Kara és Gyermekkara, Budapest  
(karnagy: Besse Attila)  
Linum Vocal Kamarakórus, Nagykovácsi  
(karnagy: Fazekas Ágnes)

Magnificat Leánykar, Budapest (karnagy: Szebellédi Valéria)  
 Mecsek Kórus, Pécs (karnagy: Balatoni Sándor)  
 Móra Ferenc Általános Iskola Das Veilchen Német Nemzeti-  
 ségi Énekegyüttese, Tatabánya (karnagy: Saltzer Géza)  
 Móra Ferenc Általános Iskola Gyermekkara, Tatabánya  
 (karnagy: Saltzer Géza)  
 Musica Beata Kórus, Szentendre  
 (karnagy: Bokorné Forró Ágnes, Wolfné Kovács Zsuzsanna)  
 Musica Nostra Kórus, Budapest  
 (karnagy: Mindszenty Zsuzsanna)  
 Musicantus Gyermekkar, Szentendre  
 (karnagy: Bokorné Forró Ágnes)  
 Park Utcai Katolikus Általános Iskola és Óvoda Nagykórusa,  
 Mohács  
 Pécsi Kodály Zoltán Gimnázium Bartók Béla Leánykara, Pécs  
 (karnagy: Kertész Attila)  
 Református Egyházközség Énekkara, Salgótarján  
 (karnagy: Antal Gábor)  
 Salgótarjáni Pedagóguskórus, Salgótarján  
 (karnagy: Baárné Dicse Zsuzsanna)  
 Sárberki Általános Iskola Gyermekkara, Tatabánya  
 (karnagy: Saltzer Géza)

Szatmárnémeti Református Gimnázium Gyermekkórusa,  
 Satu Mare, Románia (karnagy: Higyed Gyöngyi)  
 Szent Mór Iskolaközpont Nagykórusa, Pécs  
 (karnagy: Stauróczy Balázs)  
 Szolnoki Kodály Kórus, Szolnok (karnagy: Molnár Éva)  
 Szolnoki Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola és NAMI  
 „Tücsök Kórusa”, Szolnok  
 (karnagy: Törökné Négyes Hajnalka)  
 Szolnoki Kodály Zoltán Ének-zenei Általános iskola és NAMI  
 Kodály Zoltán Gyermekkara, Szolnok  
 (karnagy: Romhányi Anita)  
 Tatabányai Madrigálegyüttes, Tatabánya  
 (karnagy: Saltzer Géza)  
 Újbudai Csengőhangok Kamarakórus, Budapest  
 (karnagy: Lakatos-Konczi Erika)  
 Váci Székesegyházi Kórusiskola, Vác (karnagy: Nick Andrea)  
 Veresegyházi Cantemus Kórus, Veresegyház  
 (karnagy: Vadász Ágnes)  
 Vocapella, Pécs (karnagy: Novák-Szabó Lívia)  
 Vox Mirabilis Kamarakórus, Székesfehérvár  
 (karnagy: Zemlényi Katica)

Hálásan köszönjük a közönség nevében a sok szép muzsikás percet, amit a résztvevő kórusok énekükkel ajándékba adtak!

*Pribay Borbála*

## Egy kis technika... 144.

A dal- és oratóriuméneklésben is nagyon fontos az átélés, de az opera műfajában ehhez még jelentős színészi eszköztár is szükséges. Ezért az operaénekesek igyekeznek minél többet eltanulni a színészektől. Intézményes formában, majd menetközben a pályán egyénileg is.

Ugyanígy a karvezetőknek, kórusénekeseknek pedig az énekesek tudására van szükségük ahhoz, hogy az éneklés helyes technikáját átadják illetve gyakorolják.

Ennek jegyében szerveztek budapesti szaktanácsadók szolfézs tanárok számára egy olyan szakmai előadást, melyen Pallagi Judit, a kiváló hangképző, magánének tanár tartott lebilincselő és tanulságos továbbképzést, melyen vendégként jelen lehettem. Élvezetes magyarázatait rengeteg gyakorlati bemutatás tarkította, aktívan bevonva a hallgatóságot.

Jólesően nyugtáztam számos, e cikksorozatban előforduló szakmai fogásj bemutatását, magyarázatát.

Ezek közül egyet kiemelnék, melyet részletesen taglaltam a 117., illetve 103. számú ... Egy kis technika... cikkeimben.

*Pallagi Judit* tanárnő meggyőzően érvelt amellett, hogy kórus beénekeltesénél a legfontosabb az alapfunkciókat jól megéreztetni, s jól begyakoroltatni. Ezeket kényelmes középhangon a legkönnyebb megkeresni és készséggé fejleszteni. NEM kell magasra felvinni a hangokat, mert azok képzéséhez nagyobb technikai tudás szükséges. Rossz technikával pedig nem érdemes fölmenni, mert káros következményei lesznek. („... a magas hangok kényszerű helytelen éneklésmódja ráterjed a középfekvésre.” ... egy kis technika...117.) Bízni kell abban, mondta Pallagi Judit, hogy ha a középhangok technikailag a helyükre kerülnek, akkor, ha aznap nem is értük el skálában az adott darab magas hangját, ki fog az jönni szépen az alatta lévő hangok jó képzése következtében. Vagyis a fenti idézet fordítva is működik: a középfekvés jó funkciójú éneklése ráterjed a magas hangokra.

Nagyon nehéz szakítani évtizedes beidegződésekkel, de a jó éneklés érdekében minél többet kellene tanulmányozni a magánénekesek értékes tudását, különös tekintettel a csoportos munkára alkalmazható mozzanatokra.

*Dr. Bruckner Adrienne*

*ZeneSzo*

19

# Boldog Karácsonyi Ünnepeket és Sikeres Újévet kíván a KÓTA!

Copyright © Jyrki Salmi

